

METODOLOGIE

pentru

Campania națională

„Securitatea și sănătatea în muncă se învață în școală și se aplică toată viața”

(Campanie Națională din Programul Cadru al Inspecției Muncii pentru anul școlar 2025-2026)

OBIECTIVELE CAMPANIEI NAȚIONALE

Obiectivele urmărite sunt:

1. Identificarea, stimularea și promovarea elevilor cu aptitudini creative și interes sporit pentru acest domeniu de studiu: securitate și sănătate în muncă.
2. Dezvoltarea competențelor elevilor, prin activități de bune practici în securitate și sănătate în muncă
3. Dobândirea de cunoștințe suplimentare în acest domeniu, familiarizarea cu metodele de studiu din acest domeniu, cu literatura de specialitate
4. Educarea tinerei generații încă de pe băncile școlii cu privire la importanța unui mediu de muncă sănătos și sigur;
5. Crearea unei culturi de prevenire a riscurilor profesionale în vederea intrării pe piața muncii.

I. MOTIVAREA CAMPANIEI NAȚIONALE

Necesitatea includerii noțiunilor de legislația muncii și a legislației de securitate și sănătate în muncă în activitățile educaționale ale tinerilor elevi are la bază existența unor deficiențe privind implementarea legislației, sesizate de Inspecția Muncii prin activitățile de control și cercetare a accidentelor de muncă. Prin urmare, este vital să analizăm ce pot face școlile pentru a furniza tinerilor elevi cunoștințe și a le dezvolta anumite abilități de rezolvare a unor probleme referitoare la atitudini de muncă, abilități tehnice și specifice viitoarei lor ocupații. În acest context, informarea elevilor din învățământul liceal și profesional referitor la legislația muncii, dincolo de faptul că este o necesitate atât pentru lucrători cât și pentru angajatori, poate contribui la educarea și dezvoltarea lor.

Statisticile arată că tinerii cu vârsta cuprinsă între 18 și 24 de ani sunt mai expuși la accidente grave la locul de muncă decât adulții, deoarece sunt nou veniți în câmpul muncii, le lipsește experiența, maturitatea psihologică, și adesea este posibil să nu acorde importanța cuvenită riscurilor cu care se pot confrunta.

Din aceste considerente, cadrele didactice pot juca un rol important în acest domeniu, dacă îi învață pe tineri să înțeleagă riscurile de la o vârstă fragedă și reușesc să le dezvolte abilități pentru prevenirea lor care îi vor ajuta să rămână în siguranță pe tot parcursul vieții.

De asemenea dacă tinerii încep să învețe despre sănătate și securitate, aceste noțiuni vor deveni o parte integrantă firească a modului în care lucrează și trăiesc. Concursul Național ” ȘTIU ȘI APLIC ” este un instrument educativ privind securitatea și sănătatea în muncă, care în decursul anilor a demonstrat că poate contribui la educarea tinerilor, în domeniul securității și sănătății în muncă, la nivelul învățământului preuniversitar.

Prevederi legale specifice legislației muncii predate la nivelul de înțelegere a tinerilor din învățământul liceal au scopul de a-i ajuta pe aceștia să învețe și să deprindă cunoștințele necesare pentru respectarea regulilor și reglementărilor de securitate și sănătate în muncă necesare în activitatea practică, ulterior lucrativă. Dezvoltarea unui comportament preventiv în mediul de muncă, crearea unui sistem de orientare practică și prevenirea accidentelor de muncă începe odată cu conștientizarea importanței securității și sănătății în muncă.

Digitalizarea, inclusiv procesele/operațiunile bazate pe tehnologia informației și comunicațiilor, platformele online ar putea să genereze oportunități, dar și noi provocări, pentru securitatea și sănătatea în muncă.

Introducerea disciplinei Securitate și Sănătate în Muncă în învățământul preuniversitar constituie o componentă cheie în dezvoltarea culturii de prevenire a riscurilor, prin învățarea de către tineri a modului de a lucra în condiții de securitate și sănătate. Statisticile actuale din Uniunea Europeană arată că tinerii lucrători au o rată de accidentare mai mare decât alte categorii de lucrători, din diferite cauze: lipsa de informare, lipsa de experiență, lipsa de cunoștințe în domeniul securității și sănătății în muncă etc. Centrele de învățământ pot contribui decisiv la scăderea ratei de accidentare a tinerilor lucrători, prin informarea și educarea tinerilor în ceea ce privește securitatea și sănătatea în muncă în cadrul unei discipline cu același nume.

Deprinderea noțiunilor de securitate și sănătate în muncă încă de pe băncile școlii, creează premise pentru cunoașterea drepturilor și obligațiilor tinerilor ca viitori lucrători cât și pe cele ale angajatorilor acestora.

Datele statistice analizate periodic de Inspekția Muncii au evidențiat faptul că, datorită condițiilor sociale în care trăiesc tinerii români caută locuri de muncă după împlinirea vârstei de 16 ani și chiar mai devreme. Cei mai mulți prestează activități sezoniere în timpul vacanțelor de vară. Ei acceptă foarte ușor să lucreze fără forme legale și să presteze activități nepotrivite cu insuficienta lor maturitate fizică și mentală. Astfel se expun riscului de accidentare deoarece tinerețea îi îndeamnă să practice meserii riscante și/sau solicitante din punct de vedere al securității și sănătății în muncă, împiedicându-i de cele mai multe ori să-și recunoască limitele. Capacitatea de a recunoaște pericolele potențiale, precum și munca în condiții de securitate solicită simț practic, dar și putere de observație, instruire și experiență.

Fiind nou veniți în câmpul muncii, este posibil ca tinerilor să le lipsească experiența și, adesea, maturitatea fizică și psihologică. Este posibil ca ei să nu acorde importanța cuvenită riscurilor cu care se confruntă. Există și alți factori care îi expun pe tineri unor riscuri mai mari, precum:

- nivelul insuficient de competențe și de formare;
- necunoașterea drepturilor proprii și a obligațiilor angajatorului;
- insuficientă încredere pentru a semnaliza eventualele probleme;
- nerecunoașterea de către angajatori a protecției suplimentare de care au nevoie lucrătorii tineri.

Abordarea școlară globală aduce la un loc educația și gestionarea școlii. Elevii și personalul trebuie să colaboreze pentru a face din școală un loc sigur și sănătos pentru muncă și învățare, prin:

- educație cu privire la riscuri, de exemplu prin implicarea elevilor în identificarea pericolelor;
- educație cu privire la sănătate și promovarea sănătății, de exemplu prin inițiativele privind „școlile sănătoase”
- promovarea demnității și a respectului pentru toți, de exemplu prin campanii împotriva comportamentului agresiv;
- preocupare față de mediu, de exemplu prin reutilizarea și reciclarea materialelor.

Printre factorii de succes privind integrarea SSM în învățământ se numara:

- stabilirea unui angajament clar și furnizarea de resurse adecvate;
- stabilirea unor obiective pentru integrarea SSM în învățământ în strategia națională privind SSM;
- fundamentarea acțiunilor pe baza cercetării referitoare la ceea ce se întâmplă în realitate, ceea ce poate fi realizat în mod realist, ceea ce funcționează cel mai bine etc.;
- dezvoltarea unei cooperări strânse cu autoritățile din domeniul educației, în special cu organisme care elaborează curriculumul național;
- dezvoltarea unor obiective de predare pentru SSM și educația referitoare la riscuri pentru subiectele relevante din cadrul programelor, potrivite vârstei și abilităților tinerilor; concentrarea obiectivelor de învățare pe dezvoltarea înțelegerii riscului, inclusiv recunoașterea pericolelor, evaluarea riscurilor și dezvoltarea unui comportament mai sigur bazat pe informare;
- asigurarea dezvoltării profesionale în domeniul educației referitoare la riscuri pentru profesori și instructori; formarea este necesară pentru profesorii de la toate nivelurile, atât în cadrul dezvoltării profesionale a profesorilor titulari, cât și în cadrul programelor destinate profesorilor stagiați;
- efectuarea de schimburi de experiență și constituirea de rețele

Din anul 2018 toate inspectoratele teritoriale de muncă au încheiat protocoale de colaborare cu inspectoratele școlare județene.

Având în vedere cele prezentate mai sus, se consideră necesară continuarea proiectului „Securitatea și sănătatea în muncă se învață în școală și se aplică toată viața”

care urmărește pregătirea tinerilor, anterior intrării lor pe piața forței de muncă, cu privire la riscurile profesionale și la drepturile și obligațiile lucrătorilor.

Grupul central de lucru la nivelul Inspecției Muncii a hotărât ca desfășurarea *Campaniei naționale „Valențele culturale ale securității și sănătății în muncă” pentru formarea unei culturi de prevenire în rândul tinerilor din licee și școli profesionale* să se facă pe toată perioada anului școlar 2025-2026.

Concursul național „Știu și aplic - „Securitatea și sănătatea în muncă se învață în școală și se aplică toată viața”

se organizează în scopul promovării în rândul tineretului a disciplinei Securitate și sănătate în muncă, în colaborare cu specialiști din cadrul Inspecției Muncii, Inspectoratelor Teritoriale de Muncă, Inspectoratelor Școlare Județene, Colegiului Tehnic „Gheorghe Asachi” din Iași și Universității Tehnice “Gheorghe Asachi” din Iași.

Acesta se va desfășura astfel:

- în luna aprilie 2026 - etapa județeană,
- în luna mai 2026- etapa națională la Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași.

II. GRUPUL ȚINTĂ

Grupul țintă este format din elevii de liceu și cadrele didactice din:

🏫 Învățământul liceal. Acesta cuprinde următoarele filiere și profiluri: filiera teoretică, cu profilurile umanist și real; filiera tehnologică, cu profilurile tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului; filiera vocațională, cu profilurile teologic, sportiv, artistic și pedagogic.

🏫 Învățământul profesional.

CONDUCEREA ITM CLUJ